

Barokní sochařství

hodina dějepisu pro žáky 8. třídy ZŠ

Evropské umění 17. a první poloviny 18. století se označuje jako barokní. Ovlivnilo architekturu, malířství, sochařství i užité umění. Seznámíme se s ním na příkladu sochy ze sbírek Muzea hlavního města Prahy.

Úkol č. 1

Barokní sochy poznáš podle typických znaků. **Pozorně si prohlédni sochu archanděla Rafaela.** Otázky ti napoví. **Odpovědi si zaznamenej.**

- Jaký výraz má archanděl Rafael v obličejí? Jaké pocity vyjadřuje?
- Stojí socha klidně a nebo je v pohybu?
- Má socha výrazná gesta rukou?
- Naznačuje oděv klid a nebo pohyb?
- Odpovídají proporce těla sochy proporcím skutečného člověka?

.....

.....

.....

Úkol č. 2

Vytvoř ze sebe tzv. živou sochu a popros někoho, aby tě vyfotil. Pokus se o to, aby tvoje socha měla alespoň jeden typický znak barokní sochy. Vymysli si pro ni název.

.....

.....

Archanděl Rafael je božím poslem a ochráncem mladých lidí a poutníků. Podle tradice byl ochráncem a průvodcem Tobíáše, člověka, který se musel vypravit na dalekou cestu, aby přinesl stříbro pro své rodiče. J. J. Bendl zobrazil archanděla Rafaela ve chvíli, kdy Rafael vítězí nad dravou rybou, která vyskočila z řeky Tigris a chtěla Tobíášovi ukousnout nohu.

Archanděl Rafael, MMP H 026 623-001

Úkol č. 3

Pozorně se na něj podívej a napiš, co naznačuje, že jde o strážného anděla, a co mu naopak (stejně jako archandělu Rafaelovi) chybí. Rozlišovacím znakem může být i postava, zvíře nebo předmět (tzv. atributy), které má zobrazeny u sebe.

Anděl strážný, MMP H 026 624-001

Anděl strážný je ochráncem lidí. Tradičně má každý člověk svého anděla strážného, který ho ochraňuje v jeho pozemském životě. Může pomáhat například pomocí snu nebo předávat zajímavé a inspirativní myšlenky. Může také vytvářet různá znamení v reálném světě, která mají na něco upozornit nebo před něčím varovat. Sochař J. J. Bendl anděla strážného zobrazil, jak ochraňuje malé dítě.

Na anděly věřili lidé už velmi dávno. Jejich popis se liší v různých náboženstvích, ale spojuje je to, že je lidé považují za duchovní bytosti. Pro křesťanství, které má v našich zemích dlouhou tradici, jsou andělé prostředníky mezi Bohem a člověkem. Různí andělé mají odlišné úkoly a nejbližší lidem jsou andělé strážní. Proto také byli oblíbení a mnohokrát zobrazováni. Lidé se k nim modlili a prosili o ochranu a pomoc, zvláště před silami a věcmi, kterých se báli.

Úkol č. 4

Pro anděla strážného vznikla postupem času ustálená modlitba Andělíčku můj strážníčku, kterou možná znáš. Přečti si ji níže. Někteří lidé ji používají i dnes.

Vymysli modlitbě pokračování,
další sloku – před čím by dnes mohl anděl strážný ochraňovat?
Svoji verzi zapiš vedle původní modlitby.

Andělíčku můj strážníčku,
opatruj mi mou dušičku,
opatruj ji ve dne v noci
od škody a od zlé moci.
Andělíčku, strážče můj,
tělo, duši,
opatruj.

Úkol č. 5

V době baroka byl anděl strážný bytostí, ke které se lidé obraceli s prosbou o ochranu. Dnes je pro mnohé pomyslným ochráncem někdo blízký z rodiny nebo přátel.
Zamysli se, kdo je pro tebe andělem strážným, a proč?